

Stanowisko *American Diabetes Association*

Zapobieganie cukrzycy typu 1

Prevention of type 1 diabetes mellitus

Przedrukowano za zgodą z: *Diabetes Care* 2003, 26, supl. A, S140

Wstęp

Cukrzyca typu 1 jest chorobą autoimmunologiczną. Chociaż nie poznano całkowicie procesu powodującego niszczenie trzustkowych komórek β , znanych jest kilka czynników ryzyka i wskaźników immunologicznych, pozwalających zidentyfikować wielu krewnych pierwszego stopnia chorych na cukrzycę, u których rozwinie się ta choroba. Ponieważ obecnie można przewidzieć wystąpienie cukrzycy typu 1 u niektórych osób, naukowcy rozpoczęli badania nad zastosowaniem terapii interwencyjnej, mogącej powstrzymać niszczenie komórek β lub nawet mu zapobiec.

Założenia

Informacje ogólne

- Istnieją wystarczające dane, aby uzasadnić przeprowadzenie badań interwencyjnych, dotyczących zapobiegania cukrzycy typu 1.
- Działania mające na celu zapobieganie cukrzycy typu 1 należy podejmować jedynie w ramach określonych badań klinicznych, pod nadzorem *Institutional Review Board*.
- Badania interwencyjne dotyczące zapobiegania cukrzycy typu 1 najlepiej realizować w formie kontrolowanych randomizowanych badań.
- Należy powołać urząd zajmujący się badaniami interwencyjnymi, a wszystkie planowane badania powinny być zgłaszane organowi koordynującemu.

Badania przesiewowe

- Nie zaleca się wykonywania badań przesiewowych w żadnej populacji, poza grupą objętą badaniami naukowymi.
- Należy zachęcać do wykonywania badań przesiewowych osoby z grupy wysokiego ryzyka (np. krewni pierwszego stopnia chorych na cukrzycę typu 1) pod warunkiem, że osoby, u których te badania będą dodatkowo, zostaną skierowane do ośrodków współuczestniczących w badaniach interwencyjnych lub innych badaniach naukowych. Informacje na temat trwających badań powinny być łatwo dostępne.
- Wszyscy pacjenci, u których wykonano badania przesiewowe, a nie włączono ich do badań interwencyjnych, powinni zostać poinformowani o ryzyku wystąpienia cukrzycy. Należy im zaproponować obserwację i badania kontrolne.
- Badanie przesiewowe z zastosowaniem określania typów HLA nie jest obecnie dostępne poza określonymi badaniami naukowymi.

Sponsorowane przez NIH (*National Institute of Health*) wieloośrodkowe badanie *Diabetes Prevention Trial 1 (DPT-1)*, którego celem jest rozstrzygnięcie, czy można zapobiec lub opóźnić rozwój cukrzycy typu 1, zostało właśnie częściowo zakończone. Jego celem było określenie, czy stosowanie dożylnie lub doustnie małych dawek insuliny może opóźnić lub zapobiec rozwojowi cukrzycy typu 1 u ludzi z istotnie zwiększonym ryzykiem rozwoju choroby w ciągu 5 lat. To duże wieloośrodkowe badanie zaplanowano, opierając się na wynikach badań dotyczących zwierząt i małej grupy osób, które wykazały, że podawanie insuliny może zapobiec cukrzycy typu 1. Do badania DPT-1 zakwalifikowano 339 osób z wysokim ryzykiem (> 50%) wystąpienia choroby i randomizowano do grupy otrzymującej insulinę lub

Copyright © 2003 by *American Diabetes Association, Inc.*
ADA nie odpowiada za poprawność tłumaczenia

Diabetologia Praktyczna 2003, tom 4, supl. A, A179–A180
Tłumaczenie: lek. Anna Pazdyga
Wydanie polskie: Via Medica

do grupy kontrolnej. Ryzyko określono na podstawie obecności cech autoimmunologicznego niszczenia komórek β i słabej odpowiedzi insulinowej na test prowokacyjny, polegający na dożylnym podaniu glukozy. Częstość cukrzycy była identyczna (60%) w obu grupach, co wskazuje, że iniekcje niskich dawek insuliny nie opóźniają rozwoju ani nie

zapobiegają wystąpieniu cukrzycy typu 1. Druga część badania DPT-1, dotycząca doustnego stosowania insuliny u pacjentów umiarkowanego ryzyka (25–50%), jeszcze trwa.

Powołano organ koordynujący, który ma oceniać i finansować nowe przedsięwzięcia interwencyjne oraz prowadzić rejestr tego typu badań.